

Diplomová práce «Vývojové tendence a kontaktní vliv v staroruských listinách mezi Hanzou a Ruskem a Livonií a Ruskem» je věnována jevům jazykové evoluce staré ruštiny, jejím vztahům s dolní němčinou a latinou a jejich jazykovému kontaktu od konce 12. do začátku 15. století. Tato problematika je vyložena na základě 35 staroruských, 29 dolnoněmeckých a 10 latinských listin, vztahujících se k výše uvedenému období. Práce vznikla na základě bakalářské práce, v níž byly prozkoumány jazykové zvláštnosti staroruských listin ze města Polock a dolnoněmecký vliv na jazyk staroruských listin. V diplomové práci byla problematika rozšířena na jiná západoruská města jako Novgorod, Pskov, Smolensk a Vitebsk, která též byla v kontaktu s německými kupci Hanzy a rytíři Livonského řádu. Pozornost je věnována především popisu textu jako celku a pragmatických strategií, která jsou typově rozdílná v listinách z různých ruských regionů a v dolnoněmeckých listinách.

Práce se skládá ze čtyř částí: úvodu a teoretické části, popisu etiketní části listin, popisu základního textu listin a výsledků. Práce obsahuje na konci soupis použité literatury. V úvodu jsou vylíčeny problematika výzkumu staroruských listin a dějiny tohoto výzkumu, dále je popsáno historické pozadí zkoumaných listin, navíc jsou vymezeny teoretické zásady práce a je provedena klasifikace listin. Etiketní část listin (tj. začátek a konec listin) je podrobně popsána v druhé části práce: pozornost je zde věnována především regionálním rozdílům etiketní části v různých knížectvích na území Ruska a jejímu porovnávání s dolnoněmeckým materiálem. V třetí části jsou prozkoumány tři různé typy textů listin dle funkčně-komunikativního kritéria a dále je porovnána jejich výstavba jak v listinách z jednotlivých ruských knížectví, tak i v ruských, dolnoněmeckých a latinských textech. Čtvrtá část je věnována výsledkům práce.

Metodologickým základem práce je lingvopragmatická teorie o výstavbě textu, v jejímž důsledku jsou prozkoumány staré texty jako celek, zřetel je brán na žánr textů (obchodní dopis) a na dvě různé tradice písemnictví: byzantskou a západoevropskou. Ve výsledcích autorka prokazuje, že tzv. západoevropská tradice je zastoupena nejen v dolnoněmeckých a latinských textech, což se dávalo očekávat, ale i ve staroruských textech z polocko-vitebského areálu.